

[Axel Kristensen.]

medlem hr. Hans Rasmussen har klart sagt, at man vil bære sig ad, som man plejer — så vil det altså sige, at disse store områder, væsentlige dele af arbejdsmarkedet, skal have lønstigninger, samtidig med at andre ikke skal kunne få lov til at indregne lønstigningerne i priserne. Hvilken skævhed og hvilket pres det kan fremkalde, det kan man vel nok få lidt ængstelse ved at tænke på.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen sagde, at regeringen ikke kunne fremsætte et lovforslag om kontrol med prisudviklingen, det var virkningsløst. Ja men her mener vi jo netop, at disse lovforslag er aldeles uegnede til at løse den opgave, der er tale om. Det ærede medlem føjede til, at det var da prisværdigt, at regeringen dog gjorde et forsøg på det. Derved kommer jeg til at tænke på sentensen om, at man må hellere ramme ved siden af end slet ikke ramme. Jeg synes, det er det, man prøver på her.

Udvalgsforhandlingerne om de foreliggende lovforslag har væsentlig været en almindelig diskussion om lovforslagernes principper for at se, om der var mulighed for et politisk forlig, således at det, der skulle foretages, kunne ske med tilslutning fra andre end regeringspartierne. Naturligvis måtte vi ved denne diskussion også komme ind på hovedpunkterne i lovforslagene, for det er dem, der angiver principperne. For forslaget om de kollektive aftalers forlængelse drejede det sig derfor særlig om at få fastslået, hvad købeevnen ville blive forhøjet med ved en forlængelse af overenskomsterne, fordi det ikke er et spørgsmål om, hvad man under arbejderne i lønninger, men om, hvorledes den økonomiske stilling, konkurrenceevnen og beskæftigelsen påvirkes heraf.

De pågældende lønforhøjelser og dyrtidstillæggene pr. 1. marts må betyde noget for prisudviklingen i Danmark. Det var væsentligt at få fastslået, hvorvidt tillæggene til de lavt lønnede ville medføre lønafsmitning opad. At dette sidste må besvares bekræftende, er der for os ikke mindste tvivl om. Forholdet er det, at denne gruppe mennesker ikke udelukkende arbejder på timeløn, men på en blanding af akkord og timeløn, og hvis man forhøjer timelønsat-

serne, vil det uden tvivl medføre, at akkorderne også sættes op, dels fordi man mange steder har aftaler om, at der skal være et givet forhold mellem akkordfortjenester og timelønsatser, og dels fordi det er nødvendigt at opretholde forskellen mellem akkordfortjeneste og timeløn, hvis det overhovedet skal nytte noget at have akkorder.

Dette vil ganske givet give betydelige virkninger, og derfor føler vi os helt sikre på, at de 68 mill. kr., der er afsat til de lavt lønnede inden for Arbejdsgiverforeningens og landbrugets arbejdsgiveres område, mindst vil blive fordoblet ved hjælp af afsmitning. Det er klart angivet, at lavtlønstillæggene skal gives til timelønningerne, mindstelønningerne og normallønningerne uanset de produktionsstillæg og personlige tillæg, der måtte være, og det vil sige, at mange, som formelt efter timelønnen er lavt lønnet, men som ikke er det i virkeligheden, vil komme op på et højere lønniveau, selv om det ikke er så store beløb for hver enkelt, og det må få virkning for funktionærer og mange andre lønnede. Der er ingen mulighed for, at dette ikke skulle give en afsmitning. Da endvidere dette område er mindre end halvdelen af hele arbejdsmarkedet, kommer det igen til at betyde, at de 68 mill. kr. mindst skal firedobles. Hermed kommer man op på 270 mill. kr., og hertil kommer så de specielle krav, som parterne er enige om eller vil blive enige om, eller som de vil få voldgiftskendelse for. Hvis det på Arbejdsgiverforeningens område drejer sig om $\frac{1}{2}$ pct., så er det 25 mill. kr. Der må derfor mindst, da vi må gange med 2, regnes med 50 mill. kr. Derved kommer man op på en forøget købeevne på 320 mill. kr. Dyrtidstillæggenes 2 portioner, der for Arbejdsgiverforeningen beløber sig til 140 mill. kr., må ganges efter den sædvanlige opfattelse af disse ting med 4, for at man kan få den samlede virkning, og alene dyrtidstillæggene betyder således en lønstigning på 560 mill. kr. Sammenlagt bliver der altså en lønstigning på 800-900 mill. kr. årlig.

Dette tal mener jeg er ansat meget for-sigtigt. Jeg gentager, at dette er ikke en bedømmelse af, om det er rimeligt, at arbejderne får det; det er heller ikke et spørgsmål, om der i overenskomsterne står, at arbejderne skal have dyrtidstillæg, nej,